

Ministerstvo vnitra vyhovělo doporučení ombudsmana a vydalo novou pro důchodce příznivější metodiku

23.2.2023 - | Veřejný ochránce práv

Potvrzení o žití vyžadují státy od důchodců žijících mimo jejich území, aby se vyhnuly případnému přeplatku na důchodu, který by zaslaly již zemřelému. Díky zásahu ombudsmana Ministerstvo vnitra tento poplatek odstranilo pro seniory, kteří pobírají důchod z členského státu Evropského hospodářského prostoru a z ostatních států, s nimiž má Česká republika smluvní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení („smluvní státy“).

Ověření podpisu na potvrzení o žití určeném českým plátcům důchodů (zejména České správě sociálního zabezpečení) je ze zákona osvobozeno od správního poplatku. Smlouvy o sociálním zabezpečení a právo Evropské unie zaručují důchodcům, kteří pobírají důchod ze smluvního státu, stejné zacházení jako důchodcům českým. Jejich podpisy na potvrzení o žití by tedy měly být českými úřady ověřovány zdarma.

Ombudsman však zjistil, že obecní a krajské úřady, Czech pointy i zastupitelské úřady („ověřující úřady“) vybíraly od příjemců důchodů ze smluvních států správní poplatek za ověření podpisu na potvrzení o žití. Naopak okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ) ověřovaly tyto podpisy správně zdarma. Existoval tak dvojí režim pro ověřování podpisů na potvrzení o žití, což ochránce považoval za neúnosné. Navíc pro podstatnou část seniorů bylo složité pravidelně jezdit do okresního města, v němž sídlí OSSZ, aby si podpis na potvrzení o žití mohli nechat zdarma ověřit.

Postup ověřujících úřadů se opíral o metodiku Ministerstva vnitra, kterou ombudsman vyhodnotil jako protiprávní. Požádal proto Ministerstvo vnitra, aby změnilo metodiku určenou pro ověřující úřady, aby lidé nemuseli poplatek za ověření podpisu na potvrzení o žití platit. Ministerstvo po konzultaci s Ministerstvem financí a Ministerstvem práce a sociálních věcí svoji metodiku změnilo. Informovalo pak i podřízené úřady, že příjemci důchodů z členských států Evropského hospodářského prostoru a z ostatních smluvních států jsou od poplatku za ověření podpisu na potvrzení o žití osvobozeni.

„Jsem rád, že ministerstvo změnilo předchozí protiprávní metodiku k osvobození od správního poplatku za ověření podpisu na potvrzení o žití. Díky našemu zásahu tak pojištěnci, kteří pobírají důchody z jiných států, s nimiž má Česká republika sjednanou smlouvu o sociálním zabezpečení, nebudou muset za ověření podpisu na potvrzení o žití určeném zahraničnímu nositeli důchodového pojištění hradit správní poplatek. Dotčení senioři tak ušetří nějaké prostředky, které mohou vynaložit na jiné účely,“ uvedl ombudsman Stanislav Křeček s tím, že se sice jedná o platbu v řádu několika desítek korun, za dobu vyplácení důchodu ale mohou výdaje na opakované ověřování vyšplhat i na několik tisíc.

https://www.ochrance.cz/aktualne/ministerstvo_vnitra_vyhovelo_doporuzeni_ombudsmana_a_vydalo_novou_pro_duchodce_priznivejsi_metodiku